

Izvještaj o provedbi programa

MAMA JE MAMA

u 2016. godini

siječanj, 2017.

Udruga roditelja
KORAK PO KORAK

• Ilica 73 • Zagreb • 01/4855-578 • www.udugaroditeljapkp.hr

Program MAMA JE MAMA

Program MAMA JE MAMA provodi se s ciljem prevencije rizičnih ponašanja mladih te pružanja psihosocijalne pomoći i podrške maloljetnim trudnicama, roditeljima i njihovim obiteljima. Programom se nastoji smanjiti ranjivost maloljetnih trudnica i roditelja, te ih osnažiti za aktivno i odgovorno preuzimanje roditeljske uloge. Program MAMA JE MAMA kontinuirano se provodi od 2005. godine, pri čemu se aktivnosti mijenjaju, nadograđuju i u cijelosti nastoje prilagoditi potrebama korisnika.

U okviru programa MAMA JE MAMA provode se tri projekta.

Sve usluge i aktivnosti u potpunosti su besplatne za korisnike i provode se uz financijsku potporu Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku te Grada Zagreba.

1.6.2014. započela je provedba novog trogodišnjeg programa MAMA JE MAMA za razdoblje od 2014.-2017. odobrenog od strane MDOMSP-a te se nastavlja i tijekom 2015.

Program MAMA JE MAMA provodi se u okviru *Prioriteta Prevencija institucionalizacije i povećanje socijalnog uključivanja korisnika* kroz *Usluge i aktivnosti koje pridonose socijalnom uključivanju mladih nakon duljeg boravka u domu socijalne skrbi ili u udomiteljskoj obitelji te koji se nalaze u drugim nepovoljnim okolnostima ili kriznim stanjima.*

Program provodi Udruga roditelja „Korak po korak“ u partnerstvu s Dječjim domom Zagreb - Majčinskim domom, Centrom za socijalnu skrb Zagreb i Gradom Zagrebom.

Zbog otežane komunikacije i nedostatka interesa za daljnju suradnju od strane djelatnika i vodstva Kuće ljubavi CZN-a tijekom siječnja 2016. suradnja je konačno i prekinuta te se aktivnosti programa MAMA JE MAMA više ne održavaju u partnerstvu s Caritasom Zagrebačke nadbiskupije.

Programski tim

- *Silvija Stanić, dipl. psih. - voditeljica programa MAMA JE MAMA*
- *Bojan Krsnik, voditelj edukativno-informativnih aktivnosti, voditelj projekata Korak za mlade majke i Zajedno za mame*
- *Helena Rajčić, mag. psih. - voditeljica savjetodavnih aktivnosti*
- *Marina Trbus, prof. psih. univ.spec.iur - suradnica na web portalu*
- *Vesna Miličević, voditeljica administrativnog i financijskog poslovanja*

Vanjski suradnici

- *doc.dr. sc. Dubravko Lepušić, spec. ginekologije – stručni suradnik*
- *prim.mr.sc.dr. Nives Šikanić Dugić, spec. ginekologije – stručna suradnica*
- *Vesna Šugar, mag soc. rada - stručna suradnica*
- *Biserka Tomljenović, mag soc. rada - stručna suradnica*
- *Igor Garić, dipl. iur. - stručni suradnik*
- *Ines Bojić, mag. iur. – stručna suradnica*
- *Ivana Biuk, mag. iur. – stručna suradnica*
- *doc. dr. sc. Maja Laklija – stručna suradnica*
- *Svetlana Patafta, akademska glumica – stručna suradnica*
- *Marina Dukan, mag. psih.- savjetovateljica i koordinatorica web portala*

Tijekom 2016. usvojena su **TEMELJNA NAČELA RADA S KORISNICAMA**

Udruga roditelja „Korak po korak“ provodi program MAMA JE MAMA s ciljem prevencije rizičnih ponašanja mladih te pružanja psihosocijalne pomoći i podrške maloljetnim trudnicama, roditeljima i njihovim obiteljima.

Temeljna načela rada uključuju dostupnost informacija, slobodu samostalnog odlučivanja te uvažavanje prava na izbor.

- ✓ Kroz program MAMA JE MAMA, Udruga roditelja „Korak po korak“ zalaže se za dostupnost informacija temeljenih na znanstvenim spoznajama. Savjetovatelji na programu osigurat će korisnicama informacije o reproduktivnom zdravlju, odgovornom spolnom ponašanju te dostupnim oblicima zaštite od neželjene trudnoće i spolno prenosivih bolesti s ciljem prevencije rizičnih spolnih aktivnosti.
- ✓ Prilikom suočavanja s trudnoćom koja je u vrijeme adolescencije često neplanirana, djevojke se suočavaju s nekoliko mogućnosti. Imaju mogućnost roditi i zadržati dijete, roditi i dati dijete na posvojenje te prekinuti trudnoću u skladu s važećom zakonskom regulativom. Kroz program MAMA JE MAMA, Udruga se zalaže za slobodu izbora, a Savjetovatelji osiguravaju korisnicama informacije o svim dostupnim mogućnostima, te imaju neutralan pristup. Oni se prema korisnicama odnose s jednakim uvažavanjem neovisno o izboru koji one donose i nipošto neće osuđivati njihov izbor.
- ✓ Odgovornost je Savjetovatelja da informiraju korisnice o dostupnim mogućnostima, rizicima i opasnostima, zakonskim okvirima i relevantnim propisima, na neutralan način, te nastoje pomoći korisnici da sama pronađe najbolje rješenje za sebe i svoju situaciju. Naši Savjetovatelji nipošto ne savjetuju što je za neku djevojku najbolji izbor i ne nameću svoje stavove.
- ✓ Savjetovatelji na programu su stručnjaci iz raznih područja, psiholozi, socijalni radnici, liječnici i pravnici, a po potrebi se mogu uključiti i drugi stručnjaci. Ovakva načela primjenjujemo i u direktnom radu s korisnicama, ali i prilikom suradnje sa drugim stručnjacima i institucijama uključenim u proces pružanja pomoći i podrške korisnicama. Smatramo da ovakvim pristupom omogućavamo mladim djevojkama da dobiju sve potrebne informacije, osnaže svoje resurse i pronađu rješenje koje će za njih biti najbolje.

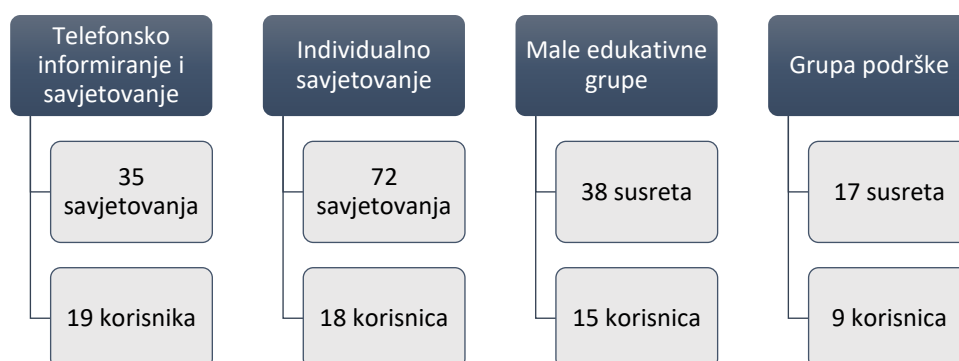
Savjetovalište MAMA JE MAMA

Savjetovalište MAMA JE MAMA namijenjeno je maloljetnim trudnicama, roditeljima, kao i njihovim prijateljima i članovima obitelji koji im žele pružiti podršku. Dio aktivnosti provodi se samostalno, a dio u partnerstvu s Dječjim domom Zagreb, Materinskim odjelom te Kućom ljubavi CZN-a koji osiguravaju smještaj za maloljetne trudnice i majke s djecom u slučajevima kada je potreban smještaj izvan vlastite obitelji.

Tijekom 2016. godine, u sklopu Savjetovališta MAMA JE MAMA provedene su aktivnosti usmjerene pružanju intenzivne psihosocijalne podrške maloljetnim trudnicama i majkama kojima ističe ili je isteklo pravo na smještaj u ustanovi socijalne skrbi te aktivnosti osnaživanja i pripreme za samostalan život. Uslugama telefonskog informiranja i savjetovanja, individualnog psihološkog i pravnog savjetovanja te malim edukativnim grupama doprinosi se informiranosti, educiranosti i osnaživanju maloljetnih trudnica i majki, kao i njihovom uspješnijem izlasku iz ustanove i većoj socijalnoj uključenosti.

Ukupno je tijekom 2016. godine uslugama savjetovanja i psihosocijalne podrške obuhvaćeno 39 korisnica, s kojima je održano 35 telefonskih savjetovanja, 72 individualna psihološka i pravna savjetovanja, 38 susreta malih edukativnih grupa te 17 susreta grupe podrške. Većina korisnica obuhvaćena je većim brojem usluga koje su koristile kontinuirano tijekom cijelog razdoblja.

Korisnice Savjetovališta su uglavnom maloljetne ili mlađe punoljetne majke koje dolaze iz obitelji unutar kojih su odnosi izrazito narušeni, te su često prisutne teške socioekonomske prilike. U slučajevima kada posve izostaje podrška okoline, kada su odnosi unutar obitelji izrazito narušeni te kada obitelj ne može ili ne želi preuzeti brigu o maloljetnoj trudnici ili majci s djetetom, javlja se potreba za njezinim privremenim smještajem izvan vlastite obitelji. Kroz savjetodavni rad s obitelji nastoje se mobilizirati raspoloživi resursi obitelji i okoline kako do smještaja u instituciju ne bi došlo ili da bi on što kraće trajao. Tijekom provedbe aktivnosti, sve se više javlja potreba za kontinuiranim stručnim radom s korisnicama neposredno prije izlaska te nakon završetka smještaja u instituciji.

Tijekom 2016. godine održano je 35 **telefonskih informiranja i savjetovanja** maloljetnih trudnica i roditelja o njihovim pravima, povezivanje s relevantnim institucijama, savjetovanje vezano uz nastavak školovanja maloljetnih trudnica i majki, kao i ostvarivanje raznih prava i novčanih naknada. I u ovoj godini uočeno je smanjenje broja telefonskog informiranja i savjetovanja budući da se veći broj upita bilježi putem web portala www.maloljetni-roditelji.net.

Individualno psihološko savjetovanje uključuje pružanje psihološke savjetodavne pomoći i podrške maloljetnim roditeljima, pomoć u uspostavljanju narušenih obiteljskih odnosa, zasnivanje partnerskih odnosa, razvijanje adekvatnih roditeljskih vještina, razvoj samopoštovanja i preuzimanje odgovornosti za vlastite postupke. **Pravno savjetovanje** uključuje pomoć u području socijalne i pravne zaštite: savjetovanje o podnošenju zahtjeva za priznanje poslovne sposobnosti, upis majčinstva i očinstva, privremeno skrbništvo do punoljetnosti, ostvarivanje prava na roditeljsku naknadu. Ukupno su održana 72 individualna savjetovanja maloljetnih trudnica, roditelja i članova njihovih obitelji.

Male edukativne grupe provode se kontinuirano, jednom tjedno s ciljem unaprjeđenja znanja i vještina maloljetnih trudnica i majki koje su pred izlaskom iz ustanove kako bismo smanjili rizik od isključenosti i siromaštva, omogućili im bolju brigu o sebi i djetetu, te ih osnažili za samostalan život nakon izlaska iz institucije.

U 2016. godini održano je 38 susreta male edukativne grupe za majke smještene u Majčinskom domu Dječjeg doma Zagreb.

Grupe podrške provode se jednom u dva tjedna te su namijenjene maloljetnim i mladim majkama, trudnicama i roditeljima s ciljem unaprjeđenja znanja i vještina koje će ih osnažiti za samostalni život i suočavanje s izazovima roditeljstva. Teme grupnih susreta se prilagođavaju samim članovima i njihovim potrebama. Mogu biti vezane uz ostvarivanje prava iz socijalne skrbi, poboljšanja partnerskih odnosa, usavršavanja roditeljskih kompetencija, provođenja slobodnog vremena, podizanja razine samopouzdanja, kreativne načine rješavanja svakodnevnih životnih poteškoća te usvajanje novih znanja i vještina. Ukupno je tijekom 2016. održano 17 susreta grupe podrške.

BNP Paribas Cardif i njihovi zaposlenici i tijekom 2016. osigurali su prigodne blagdanske darove za mlade majke, korisnice Savjetovališta i njihovu djecu.

Međusektorska suradnja i umrežavanje

Tijekom prosinca 2016. održani su sastanci s predstavnicima CZSS Zagreb i to podružnicama: Dubrava, Sesvete, Donji grad – Centar, Gornji grad – Medveščak, Trnje, Susedgrad, Čnomerec i Maksimir. Predstavljene su aktivnosti programa MAMA JE MAMA te su razmatrane mogućnosti suradnje pri pružanju psihosocijalne pomoći i podrške maloljetnim roditeljima i majkama u riziku od socijalne isključenosti.

Jačanje kapaciteta i unaprjeđenje kvalitete rada

U sklopu programa MAMA JE MAMA održan je trening **Edukacija stručnjaka za nošenje s kriznim situacijama u radu s maloljetnim i mladim majkama** s ciljem osnaživanja i educiranja savjetovatelja na programu za rad s klijentima u stanju izraženog stresa, uznemirenosti i krize. Edukacija je provedena u suradnji sa Savjetovalištem Taura, kroz tri modula u razdoblju od ožujka do lipnja 2016.

U sklopu programa redovito se održavaju i **supervizijski sastanci** za izvoditelje savjetodavnih aktivnosti, pod vodstvom vanjskog stručnjaka supervizora, a s ciljem usavršavanja znanja i vještina kod provoditelja aktivnosti, te osiguravanja djelotvornosti i kvalitete pruženih usluga. Ukupno je u 2016. održano 6 supervizijskih sastanaka.

Sastanci programskog tima i intervizija održavaju se s ciljem kontinuirane razmjene informacija, pregleda postojećih aktivnosti, planiranja budućih, rješavanja poteškoća koje se javljaju prilikom provedbe, te praćenja troškova aktivnosti. U 2016. godini održana su 2 sastanka programskog tima i 3 intervizije.

Tijekom 2016. godine Udruga je nastavila s uvođenjem **Standarda kvalitete socijalnih usluga** propisanih od Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku za aktivnosti programa MAMA JE MAMA.

PLAN B - vodič za maloljetne trudnice i roditelje

Tijekom 2016. pripremljeno je i tiskano drugo dopunjeno izdanje brošure PLAN B - vodič za maloljetne trudnice i roditelje. PLAN B obrađuje teme suočavanja s trudnoćom, prvim koracima u novonastaloj situaciji, zakonskim mjerama (roditeljska skrb, brak, priznavanje očinstva, poslovna sposobnost), naknadama i potporama, te temama kriznog smještaja (udomiteljske obitelji, institucionalna skrb).

Vodič služi za „prvu pomoć“ korisnicima koje se po prvi puta suočavaju s trudnoćom, ali i stručnjacima koji kroz svoj rad pružaju podršku maloljetnim roditeljima i njihovim obiteljima.

Program MAMA JE MAMA – primjer dobre prakse!

Aktivnosti programa MAMA JE MAMA predstavljene su na konferenciji „Održivi razvoj i ravnopravnost spolova: Uloga obiteljske politike i primjeri dobre prakse“. Konferencija je održana tijekom travnja u Amsterdamu, u organizaciji COFACE Families Europe i UN Focal Point on the Family, a u cilju isticanja važnosti obiteljske politike u provedbi održivih razvojnih ciljeva, s posebnim naglaskom na postizanje ravnopravnosti spolova te osnaživanje djevojaka i žena.

Projekt KORAK ZA MLADE MAJKE

Projekt **Korak za mlade majke** provodi se s ciljem osnaživanja mladih majki u nepovoljnim situacijama za samostalan život i aktivno sudjelovanje u zajednici kroz volontiranje mladih i osiguravanje adekvatne vršnjačke podrške. Projektom se nastoji educirati i senzibilizirati volontere za pružanje vršnjačke podrške mladim majkama, a jednako tako osigurati pripremu mladih majki koje izlaze iz domova socijalne skrbi za samostalan život povećanjem njihove aktivacije i motivacije. Projekt je proveden u partnerstvu sa Studijskim centrom za socijalni rad i Teatrom Puna kuća, te u suradnji s Domom za djecu Zagreb – Majčinskim domom. U sklopu projekta održana je edukacija volontera nakon čega je uslijedilo pružanje vršnjačke podrške kroz susrete volontera s majkama. Svi volonteri su s majkama radili osobno usmjereno planiranje vezano uz nastavak školovanja, zapošljavanje majki, informiranje o svojim pravima, ili drugim temama koje su se pojave kao važne. Također, održana su i 4 supervizijska te 3 konzultativna sastanaka za volontere s ciljem prorade teških situacija iz prakse, razmjene iskustava te osiguravanja mentorske podrške. U provedbu aktivnosti uključeno je 12 volonterki, studentica socijalnog rada te 14 majki smještenih u ustanovi socijalne skrbi kojima je u razdoblju od 4 mjeseca osigurana kontinuirana podrška od strane volonterki. Ukupno je održano 240 susreta volonterki s majkama, izrađeni su individualni planovi za majke, a održano je i završno zajedničko druženje u srpnju 2016.

Web portal MALOLJETNI-RODITELJI.NET

Web portal www.maloljetni-roditelji.net namijenjen je maloljetnim trudnicama i roditeljima te mladim adolescentima koji su u riziku od neželjene trudnoće i socijalne isključenosti. Aktivnosti web portala obuhvaćaju informiranje i edukaciju putem objavljenih članaka te savjetovanje maloljetnih roditelja od strane stručnjaka, psihologa, socijalnih radnika, pravnika i ginekologa.

Tijekom 2016. godine objavljeno je 12 edukativno-informativnih tekstova te 133 odgovora iz područja zdravstvene zaštite, ostvarivanja prava, psihološkog zdravlja i socijalne zaštite. Najčešći upiti putem

portala odnose se na sumnje na trudnoću, zabrinutost zbog rizičnih spolnih aktivnosti, teškoće vezane uz narušene obiteljske ili partnerske odnose. **Ukupno je zaprimljeno 583 upita i provedeno 479 savjetovanja kroz rubriku Pitaj STRUČNJAKA (320 Pitaj GINEKOLOGA, 32 Pitaj SOCIJALNOG RADNIKA 11 Pitaj PSIHOLOGA i 5 Pitaj PRAVNIKA).**

Tijekom 2016. zabilježeno je čak 134.470 pregleda stranice, a ukupno je stranicu pregledavalo 54.416 posjetitelja. Od ukupnog broja posjetitelja, njih 85,6% stranicu posjećuje po prvi puta, dok je 14,4% posjetitelja stranicu ranije posjećivalo te se na nju vraća. 54,5% posjetitelja stranice dolazi iz svih dijelova Hrvatske, no značajan broj posjetitelja dolazi i iz susjednih zemalja (Bosna i Hercegovina – 19,5% i Srbija 12,9%).

Projekt ZAJEDNO ZA MAME

U veljači 2016. završio je projekt "Zajedno za mame" čija je provedba osigurala pripremu maloljetnih i mladih majki za samostalan život na području Koprivničko-križevačke županije. Projekt je omogućio veću informiranost, educiranost i osnaživanje maloljetnih i mladih majki kako bi se jačale njihove osobne kompetencije i socijalne vještine te ih se osnažilo za aktivno sudjelovanje u zajednici.

Projekt „Zajedno za mame“ proveden je po uzoru na uspješan model svog dugogodišnjeg projekta „Mama je mama“, u suradnji s Udrugom „Hera“ Križevci, Udruženjem „Djeca prva“ i Centrom za socijalnu skrb Križevci s ciljem osnaživanja lokalnih udruga i institucija za pružanje psihosocijalne i druge potrebne pomoći maloljetnim trudnicama, majkama i njihovim obiteljima. Projektom je osnažena Udruga HERA Križevci, koja je umrežena i služi kao izvor pomoći institucionalnim pružateljima socijalnih usluga te je prepoznata kao pružatelj novih socijalnih usluga maloljetnim i mladim majkama u riziku od socijalne isključenosti.

Prikaz aktivnosti projekta, ostvarenih rezultata, održivost kao i mogućnosti primjene u drugim sredinama, objedinjeni su u završnoj publikaciji **Iskustva provedbe i primjeri dobre prakse u širenju socijalnih usluga u zajednici.**

Projekt „Zajedno za mame“ proveden je u okviru instrumenta „Jačanje sposobnosti organizacija civilnoga društva za pružanje socijalnih usluga (HR.5.2.04)“, u okviru prioritetne osi 5 „Jačanje uloge civilnog društva za bolje upravljanje“ i mjere 5.2 „Jačanje uloge organizacija civilnog društva (OCD-ova) za društveno-gospodarski rast i demokratski razvoj“ Operativnog programa „Razvoj ljudskih potencijala“ 2007.-2013.

Projekt je trajao od 1.1.2015 do 29.2.2016. te je financiran od Europske unije iz Europskog socijalnog fonda i Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske u iznosu od 528.150,58 kn.

Istraživačko-zagovaračke aktivnosti

OTVORENO O SEKSUALNOSTI MLADIH – RUŠIMO TABUE!

Tribina za roditelje i stručnjake pod nazivom **Otvoreno o seksualnosti mladih – rušimo tabue!** održana je tijekom prosinca 2016. s ciljem podizanja svijesti o važnosti otvorenog razgovora o seksualnosti od strane roditelja i stručnjaka te prevencije rizičnog spolnog ponašanja mladih. Na tribini su predstavljeni rezultati istraživanja o spolnom ponašanju mladih, korisnika portala maloljetni-roditelji.net - Jesu li mladi u riziku? kao i istraživanja o stavovima i navikama razgovora roditelja o temi seksualnosti s djecom - Razgovaraju li roditelji o seksualnosti s djecom?

Jesu li mladi u riziku? - Istraživanje o spolnom ponašanju mladih, korisnika portala maloljetni-roditelji.net

Istraživanje je provedeno među korisnicima web portala maloljetni-roditelji.net, tijekom 2015. i 2016. godine. Mladi koji se javljaju na portal i postavljaju pitanja stručnjacima pozvani su na sudjelovanje u istraživanju s ciljem stjecanja uvida u spolno ponašanje mladih kao i mogućnosti unaprjeđenja sadržaja web portala. Na anonimnu anketu odgovorilo je 140 ispitanika čiji su odgovori uključeni u obradu rezultata. Najvećim dijelom riječ je o djevojkama (94,8% ispitanika je ženskog roda), a prosječna dob je 19,3 godine. 68,4 posto ispitanika je iz Hrvatske, dok su preostali iz drugih zemalja, uglavnom Bosne i Hercegovine i Srbije. Visok postotak korisnika iz susjednih zemalja (kod kojih ne postoji jezična barijera) ukazuje na nedostatak usluga ali i univerzalnu potrebu mladih za informiranjem o spolnom ponašanju.

Rezultati istraživanja ukazuju da većinu korisnika portala čine spolno aktivni mladi pri čemu je spolni odnos je imalo gotovo 90% ispitanika, a peting njih 96,8%. Prosječna dob u kojoj stupaju u spolne odnose je 16,8 godina za mladiće i 16,9 za djevojke, što je u skladu s rezultatima većine istraživanja o spolnom ponašanju mladih. Kad se govori o najnižoj dobi stupanja u spolne odnose mladići ulaze s 15, a djevojke s 14 godina. Od ukupnog broja ženskih ispitanika 18,75% ih je imalo prvi spolni odnos u dobi od 14 ili 15 godina, sveukupan broj maloljetnih djevojkama koje stupaju u spolne odnose (od 14-18 godina) iznosi 76,38% što uvelike govori o riziku za maloljetne trudnoće i važnosti prevencije, pa tako i važnosti i svrsi portala.

Osim rane seksualne inicijacije, čimbenici koji upućuju na rizičnost spolnog ponašanja su i učestale promjene seksualnih partnera, kao i stupanje u seksualne odnose pod utjecajem psihoaktivnih tvari. 87,1% ispitanika je prvi spolni odnos imalo s dečkom ili curom s kojom/im su tada bili u vezi, a 3% s tada im novom, nepoznatom osobom. Prosječan broj partnera s kojima su do sada imali odnose je 2,6. Deset partnera i više je imalo 4,47% ispitanika. Oko 63% ispitanika nikada nije stupilo u spolni odnos pod utjecajem alkohola, ponekad njih 31,7%, a 5% mladih navodi da u spolni odnos ulazi često ili uvijek pod utjecajem opijata.

Rizičnost spolnog ponašanja mladih očituje se i kroz nekonzistentno korištenje kontracepcije. 43,5% ispitanika navodi da kontracepciju koristi uvijek, kod svakog spolnog odnosa, njih 13,8% koristi je često, oko četvrtine ispitanika (23,9%) koristi je tek ponekad, dok čak 18,8% kontracepciju ne koristi nikada. Najčešće korišteni oblik kontracepcije je kondom (58,3%) dok pilule koristi 19,4% ispitanika.

Rezultati ukazuju na nedovoljnu brigu o reproduktivnom zdravlju kod dijela mladih, pri čemu se unatoč rizičnim spolnim aktivnostima, čak 79% ispitanika nikada se nije testirano na spolno prenosive bolesti. Dodatno, 23% ispitanica je koristilo hitnu kontracepciju, postkoitalnu pilulu (u prosjeku 1-2 puta), a od onih koji su ju koristili čak 63,3% nije tražilo savjet ginekologa ili ljekarnika, a 12% ih je maloljetnih (ispod 18 godina). Čak 57,5% djevojaka navodi da nisu radile pretrage krvi prije uzimanja pilula. Većina ispitanica (42,9%) navodi kako odlazi na redovite ginekološke preglede, jednom ili dvaput godišnje, njih 2,6% odlazi rjeđe od jednom godišnje, nešto više od petine djevojaka (20,8%) bilo je na ginekološkom pregledu samo jednom, dok njih čak 31,8% navodi da nikada nisu bile kod ginekologa. Ovaj podatak osobito zabrinjava, budući da je 90% ispitanika već stupilo u spolne odnose.

Glavni izvor informacija o spolnosti i srodnim temama za mlade je Internet, u čak 76,8% slučajeva, a prijatelji i vršnjaci izvor su informacija za njih 9,7%. Samo 1,9% ispitanika navodi školu kao glavni izvor informacija o spolnosti, a tek 7,7% mladih informacije o spolnosti dobiva od roditelja. Obitelj i škola općenito se ubrajaju u izvore informiranja koji potiču zdravo i odgovorno spolno ponašanje mladih stoga su podaci o maloj uključenosti kako roditelja, tako i škole doista zabrinjavajući.

44% mladih navodi da o temama vezanim uz spolnost može razgovarati s roditeljima, dok njih 56% navodi da ne može. Od onih koji ne mogu 37% je mlađe od 18 godina i sve su djevojke. Ipak, većina mladih (60%) navodi kako bi željela više s roditeljima razgovarati o temama vezanim uz spolnost.

U slučaju da se suoče s neplaniranom trudnoćom, 55% mladih bi se odlučilo zadržati trudnoću, a 40% bi se odlučilo za prekid trudnoće. Za prekid trudnoće bi se odlučilo 40% mladih u dobi od 14-17 godina i 44% u dobi od 18-21 godine, te 15% u dobi od 22-26 godina. Brojka se smanjuje povećanjem starosnih godina, što govori da su mladi svjesni svoje fizičke i psihičke nezrelosti i nespremnosti na trudnoću u adolescentskim godinama.

Preko 95% ispitanika portal maloljetni-roditelji.net ocjenjuje kao koristan. 60% mladih tako navodi da je u potpunosti dobilo odgovor na postavljeno pitanje na portalu, njih 36% smatra da su uglavnom dobili zatraženi odgovor, dok je 4% ispitanika procijenilo da ipak nisu dobili odgovor na pitanja koja su uputili stručnjacima.

Razgovaraju li roditelji o seksualnosti s djecom? – istraživanje o stavovima i navikama razgovora roditelja o temi seksualnosti s djecom

Istraživanje je provedeno tijekom prosinca 2016. putem anonimne online ankete koju su ispunili zainteresirani roditelji (prigodan uzorak). Ukupno je sudjelovalo 366 ispitanika. Prosječna dob roditelja koji su popunili anketu je 41 godina, od čega je 91% majki te 9% očeva.

Rezultati pokazuju da se 67% roditelja osjeća donekle ugodno razgovarati o temi seksualnosti s djecom, samo 2% roditelja se osjeća u potpunosti neugodno započeti razgovor o toj temi, dok se 31% roditelja osjeća u potpunosti ugodno. Iz tog možemo

zaključiti da je većini roditelja razgovor o seksualnosti još uvijek samo djelomično ugodan. Ako tome dodamo nalaz da 99% ispitanih roditelja smatra da je važno da roditelji razgovaraju s djecom o seksualnosti te da ih isti postotak ima namjeru nastaviti razgovarati o toj temi u budućnosti, možemo zaključiti da je roditeljima još uvijek potrebno osnaživanje i podrška u tome na koji način razgovarati s djecom o seksualnosti.

Najčešći razlozi zbog kojih roditelji smatraju da je važno s djecom razgovarati o toj temi su:

- Važno je da roditelji razgovaraju o svemu s djecom, pa i o seksualnosti – 96% ispitanika
- Razgovor djeci pomoći da se ponašaju odgovorno i donesu bolje odluke - 85% ispitanika
- Na taj način biti manje pod utjecajem medija i pritiska vršnjaka - 61% ispitanika

77% ispitanih roditelja smatra da se u školi nedovoljno obrađuje tema seksualnosti i odgovornog spolnog ponašanja, a 96% njih smatra da bi odrasle osobe o ovoj temi u većoj mjeri trebale razgovarati s djecom, i to ponajviše roditelji, razrednici, školski psiholozi, školski i obiteljski liječnici.

80% roditelja je već imalo iskustvo razgovora o seksualnosti s djecom, a razgovor su najčešće potaknula dječja pitanja i znatiželja. Uz to, neki od razloga su i ulazak djece u pubertet te pojava tjelesnih promjena, posebice menstruacije; zatim izloženost seksualnim sadržajima u medijima ili susret s temom seksualnosti na filmu, u knjizi ili školskom gradivu; ulazak u vršnjačku vezu, ili pojava trudnoće.

Prosječna dob djeteta u kojoj su razgovarali o toj temi je 9 godina, a raspon se kreće od 3 do 16 godina, s tim da većina roditelja naglašava da se radi o kontinuiranom razgovoru koji se vodi prema potrebi i na različite načine s obzirom na dob i razvojne faze kod djece.

Roditelji su razgovorom većinom htjeli djeci poslati poruku o odgovornom ponašanju, poštivanju sebe i drugih, slušanju svojih želja i potreba te važnosti poznavanja svog tijela. Željeli su ih osnažiti u tome da uvijek smiju reći NE i oduprijeti se pritisku medija i vršnjaka te ih potaknuti da im se obrate sa svim pitanjima bez srama i straha od osuđivanja. Htjeli su naglasiti da je seksualnost prirodna, ali i čin zrelih i odraslih osoba te da nije potrebno žuriti, već se informirati i donositi zrele i promišljene odluke, te se zaštititi od neželjene trudnoće i spolno prenosivih bolesti. Također, objašnjavali su povezanost seksualnosti s uspostavom odnosa povjerenja i ljubavnih veza.

20% roditelja koji još nisu razgovarali s djecom o temi seksualnosti, kao najčešći razlog navode dob djeteta. Uz to, navode i nedostatak interesa za tu temu kod djece te vlastitu nelagodu da pričaju o temi seksualnosti.

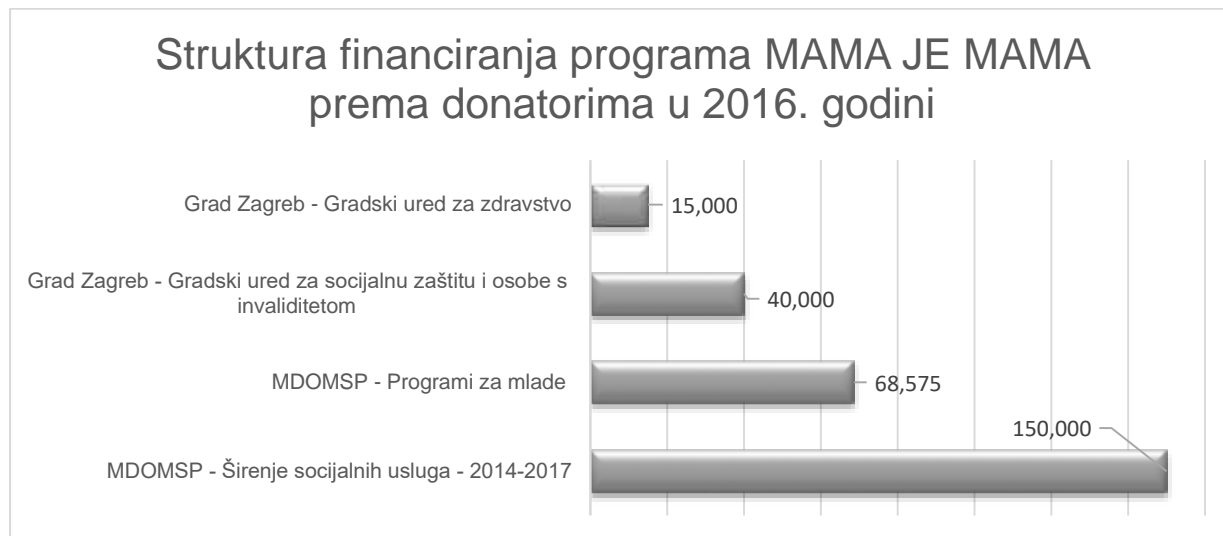
PROGRAM MAMA JE MAMA U MEDIJIMA

Mediji kontinuirano pokazuju interes za temu maloljetničkih trudnoća i roditeljstva, te je kao i dosad, suradnja s medijima bila uspješna. Tijekom 2016. godine, problem maloljetničkih trudnoća i roditeljstva kao i aktivnosti programa MAMA JE MAMA predstavljeni su u brojnim televizijskim i radijskim emisijama, tiskanim medijima i internetskim portalima.

01/02/2016 Svijet osiguranja - Uspješna 2015. godina
20/02/2016 www.krizevci.info - Završna konferencija projekta Zajedno za mame
22/02/2016 Privredni vjesnik - Specijalizacija kao komparativna prednost
23/02/2016 Prigorski.hr - Križevci: Održana završna konferencija projekta Zajedno za mame
26/02/2016 Glas Podravine - Sedam dana za nama
26/02/2016 Glas Podravine - Organizatori apeliraju na veću podršku mladim i maloljetnim majkama
01/03/2016 Story kids - I maloljetne majke su majke
01/03/2016 Story kids - Priča mame Josipe
01/03/2016 Zdrave vijesti - Za mlade i maloljetne majke Koprivničko-križevačke županije
01/03/2016 Global – Hrvatska - Ne nedostaje im pomoć stručnjaka nego adekvatno priznanje države
07/03/2016 Radio Jaska - Predstavljanje programa MAMA JE MAMA i Zajedno za mame
22/04/2016 Roditelji.hr - Projekt Mama je mama predstavljen na međunarodnoj konferenciji
22/04/2016 Klokunica - Rad s maloljetnim i mladim majkama izuzetno je važan
01/05/2016 Mama & beba - Projekt Mama je mama predstavljen na međunarodnoj konferenciji kao primjer dobre prakse
01/05/2016 Zdrave vijesti - Mama je mama!
29/06/2016 HRT 3 - Govornica - predstavljanje programa MJM
06/09/2016 HRT 1 - Dnevnik 3 - predstavljanje programa MJM
28/10/2016 Jutarnji list - Rodila sam Noru u 3. srednje. Ona mi je sve. Žao mi je samo što nisam išla na naturalnu
28/10/2016 Virovitica.net - Kad dijete dobije dijete: Ispovijest maloljetne mame iz Orahovice
28/10/2016 Virovitica.info - Priča iz Orahovice: Kada dijete dobije dijete
28/10/2016 Jutarnji.hr - Kad dijete dobije dijete: Ispovijest maloljetne mame iz Orahovice
04/11/2016 HRT 1 - Normalan život - predstavljanje aktivnosti programa MJM
30/11/2016 The Guardian - Croatia's anti-abortion lobby finds new ways to spread its message
30/11/2016 Zadovoljna.dnevnik.hr - Koja je to hrvatska "Klinika za pobačaje" o kojoj piše i britanski Guardian?
30/11/2016 Net.hr - UGLEDNI GUARDIAN PIŠE O PROTIVNICIMA POBAČAJA U HRVATSKOJ: Lažna klinika za abortuse im je nova taktika
30/11/2016 Index.hr - Udar na žene: Ovo su bizarne metode vjerskih centara za nerođenu djecu
07/12/2016 HR 2 - Zašto smo zajedno - predstavljanje programa MJM
19/12/2016 Večernji list - Mladi upoznaju seks sa 16
19/12/2016 RTL - RTL Danas - istraživanje o seksualnosti
19/12/2016 HRT 4 Županijska panorama - Zagreb: Udruga roditelja Korak po korak
19/12/2016 Laganini FM - ZG vijesti - rezultati istraživanja
20/12/2016 Večernji list - Udruga Korak po korak
20/12/2016 Slobodna Dalmacija - Djevojke stupaju u spolne odnose već sa 14
20/12/2016 Glas Slavonije - Otvoreno o seksualnosti mladih
20/12/2016 Zadarski list - Po informacije o spolnosti na internet u spolne odnose sa 16
20/12/2016 Jabuka TV – Svakodneva

FINANCIRANJE U 2016. GODINI

Za provedbu aktivnosti programa MAMA JE MAMA tijekom 2016. godine osigurano je sveukupno **273.575 kn.**

Financijsku podršku za provedbu aktivnosti osigurali su:

Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku

- 150.000 kn za provedbu programa MAMA JE MAMA – trogodišnji program 2014-2017. – financiranje provedbe aktivnosti tijekom 2016.
- 68.575 kn za provedbu projekta KORAK ZA MLADE MAJKE u okviru projekata za mlade - financiranje provedbe aktivnosti tijekom 2015. (ukupno odobreno 87.075 kn, prijenos iz prethodne godine)

Grad Zagreb - Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom

40.000 kn za Savjetovalište MAMA JE MAMA

Grad Zagreb – Gradski ured za zdravstvo

15.000 kn za Web portal www.maloljetni-roditelji.net